

Sporočilo za javnost

Agencije EU za droge v Lizboni

EVROPSKO POROČILO O DROGAH 2021: POUČENJE

Evropski trg drog je odporen na vplive pandemije COVID-19

(09. 06. 2021, LIZBONA – POD **EMBARGOM DO 11.00 CET/10.00 Lizbona**) Agencija EU za droge (EMCDDA) objavlja **Evropsko poročilo o drogah 2021: Trendi in razvoj**, najnovejši letni pregled stanja na področju drog v Evropi (1). Poročilo, ki temelji na podatkih iz 29 držav (EU 27, Turčija in Norveška), prikazuje nove vpoglede v zdravstvene in varnostne posledice naraščanja problematike drog ter dinamičnega trga drog odpornega na pandemijo COVID-19.

Poročilo opozarja na tveganja za javno zdravje, ki jih predstavljata razpoložljivost in uporaba drog, ki se pojavljajo v vedno širšem naboru in so pogosto zelo močne ali čiste. Opisano je tudi delovanje organiziranih kriminalnih združb, ki so okrepile nezakonito proizvodnjo drog v Evropi, da bi se izognile ukrepom za boj proti trgovini z drogami, hkrati pa ustvarile okoljska, zdravstvena in varnostna tveganja. Poročilo na podlagi najnovejše raziskave EMCDDA proučuje nedavne učinke pandemije COVID-19 na trge, uporabo in programe pomoči oz. obravnave uporabnikov drog (2).

Evropska komisarka za notranje zadeve Ylva Johansson pravi: „Droge so stalna in aktualna grožnja, ki vplivajo na življenja milijonov ljudi. V *Evropskem poročilu o drogah za leto 2021* so predstavljeni najnovejši podatki o problemu drog, ki uničuje strukturo naše družbe, spodbuja nasilje ter ogroža zdravje in varnost naših državljanov. Še posebej sem zaskrbljena zaradi zelo čistih in močnih snovi, ki so na voljo na naših ulicah in spletu, ter zaradi 46 novih drog, odkritih v EU leta 2020. Z novimi strategijami EU na področju varnosti in drog bodo države članice razpolagale z zanesljivimi orodji, s pomočjo katerih se bodo lahko z uravnoteženimi pristopi spopadle s temi izrednimi stanji, pri čemer bodo obravnavale tako ponudbo kot povpraševanje, pri tem jim bo podporo nudil center EMCDDA.“

Direktor centra EMCDDA Alexis Goosdeel je dodal: „V *Evropskem poročilu o drogah za leto 2021* je prikazano, koliko se je stanje na področju drog v zadnjih 25 letih spremenilo, pri čemer so droge zdaj zelo razširjen problem, ki vpliva na vsa glavna področja politike. Trenutno se srečujemo z dinamičnim in prilagodljivim trgom drog, odpornim na omejitve v zvezi s COVIDOM-19. Prav tako opažamo vzorce uporabe drog, ki so vse bolj zapleteni, saj so potrošniki izpostavljeni širšemu naboru naravnih in sintetičnih snovi z zelo močnim učinkom. Nujno je treba priznati, da se s posledicami uporabe drog ne sooča samo večja skupina ljudi, temveč da te težave vplivajo na naše skupnosti, in sicer na najrazličnejše načine. Zato se mi zdi ključno, da se na področjih socialne, zdravstvene in varnostne politike razvijejo z dokazi podprti in celostni odzivi, predvideni v novi strategiji EU na področju drog.“

COVID-19: kakšen je vpliv na ponudbo in uporabo drog?

Trg drog, odporen in digitaliziran – Izsledki najnovejše »trendspotter« raziskave centra EMCDDA kažejo, kako se trg z drogami še naprej prilagaja vplivom COVIDA-19, saj se preprodajalci drog prilagajajo omejitvam potovanja in omejitvam prehajanja meja. Na veleprodajni ravni se to odraža v nekaterih spremembah preprodajalskih poti in metod, ki se bolj zanašajo na tihotapljenje prek intermodalnih zabojnikov in trgovskih dobavnih verig ter manj na uporabo človeških kurirjev. Pridelava konoplje in proizvodnja sintetičnih drog v EU se med pandemijo nista spremenili, pri čemer se odkrivanje

proizvodnih obratov ni zmanjšalo. Čeprav je bila ulična preprodaja tekom prvega zaprtja motena in se je poročalo o lokalnem pomanjkanju, so se prodajalci in kupci drog prilagodili tako, da so povečali uporabo storitev šifriranega sporočanja, aplikacij družbenih medijev, spletnih virov ter poštnih storitev in storitev dostave na dom. To sproža vprašanje, da bi lahko dolgoročni učinek pandemije bil nadaljnja digitalizacija trgov z drogami.

Od nočnega življenja do doma – Podatki kažejo, da je bilo v obdobjih zaprtja v prvem valu pandemije manj zanimanja za droge, ki so običajno povezane z organiziranimi dogodki (npr. MDMA), saj so ljudje ostali doma. Vendar analiza vzorcev odpadnih vod (ki je na voljo v nekaterih evropskih mestih) kaže, da so poleti 2020 ravni uporabe večine drog poskočile ob sprostitvi omejitev gibanja, potovanj in družbenih srečanj. Med zaskrbljujimi dogodki, povezanimi s pandemijo, so znaki možnega povečanja razpoložljivosti in uporabe cracka v nekaterih državah.

Benzodiazepini v središču pozornosti – Zloraba benzodiazepinov, ki so bodisi predpisani na recept ali nimajo dovoljenja za medicinsko uporabo v Evropi, je posebej zaskrbljujoča. Porast uporabe teh snovi je opazen med uporabniki drog z visokim tveganjem, zaporniki in nekaterimi skupinami rekreativnih uporabnikov drog, kar je lahko odraz velike razpoložljivosti in nizke cene teh snovi ter težav z duševnim zdravjem, v povezavi s pandemijo. Skupaj z letnim poročilom je center **EMCDDA** objavil tudi raziskavo o tveganjih, ki jih prinašajo nenadzorovani „novi benzodiazepini“, ki se pojavljajo na trgu novih psihoaktivnih snovi in so povezani z zastrupitvami in smrtnimi primeri ⁽³⁾.

Evropsko poročilo o drogah 2021: ključne ugotovitve

Uporaba konoplje ostaja stabilna na visokih ravneh, vendar povečana vsebnost THC vzbuja skrb glede zdravja – Ugotovljeno povečanje vsebnosti THC v hašišu (povprečni razpon: 20%–28%). V sistemih nujnih opozoril opozarjajo na konopljo, ki so ji primešani zelo močni sintetični kanabinoidi.

Rekordni zasegi kokaina lahko pomenijo več možnosti za povečanje zdravstvenih težav – Leta 2019 je bilo zaseženih rekordnih 213 ton (177 ton leta 2018). Čistost kokaina se je povečala in več ljudi se prvič vključuje v programe zdravljenja zaradi zasvojenosti z njim. Predhodni podatki o zasegih leta 2020 kažejo, da se razpoložljivost kokaina med pandemijo ni zmanjšala.

Stabilno povpraševanje po amfetaminu je povečalo dobičkonosnost domače proizvodnje v bližini potrošnikov – Poleg uničenja proizvodnih obratov leta 2019 so bile v EU zasežene tudi kemikalije za proizvodnjo amfetamina, vključno s 14 500 litri BMK in 31 tonami MAPA (7 ton leta 2018).

Proizvodnja in preprodaja metamfetamina izpostavljata možnosti za večjo uporabo v Evropi – V Evropi se odkrivajo obsežni in manjši proizvodni obrati, velike količine te droge pa se pretovorijo prek EU na druge trge.

Nevarnosti za zdravje zaradi izdelkov z visoko vsebnostjo MDMA – Poleg povečanja povprečne vsebnosti MDMA v tabletah in čistosti prahu, zaznavajo tudi proizvode z zelo visoko vsebnostjo MDMA. Predhodni podatki iz leta 2020 kažejo, da je bilo zanimanje za to drogo v obdobjih ukrepov manjše.

Še naprej se pojavljajo škodljive nove psihoaktivne snovi z močnim učinkom – Med njimi so novi sintetični kanabinoidi in novi sintetični opiodi. Leta 2020 je bilo v Evropi prvič prijavljenih 46 novih psihoaktivnih snovi, s čimer se je skupno število snovi, ki jih spremlja center EMCDDA, povečalo na 830.

Ali manj pogosto uporabljene droge predstavljajo večje izzive za javno zdravje? – Te snovi vključujejo halucinogene snovi, ketamin in GHB. Zaskrbljujoče je, da v nekaterih okoljih poročajo o intenzivnih načinih uporabe teh substanc.

Velike količine zaseženega heroina pomenijo potencial za večjo uporabo in škodo – V EU se še vedno zasežejo velike količine heroina (7,9 tone v letu 2019), kar vzbuja zaskrbljenost glede možnega vpliva na razširjenost uporabe.

Skupine organiziranega kriminala krepijo nezakonito proizvodnjo drog v Evropi – Leta 2019 je bilo uničenih skupno 370 nezakonitih laboratorijev.

Kršitve zakonodaje s področja drog se povečujejo, pri čemer prevladujeta posedovanje in dobava konoplje – Leta 2019 je bilo v EU prijavljenih približno 1,5 milijona kršitev zakonodaje s področja drog, 82 % pa jih je bilo povezanih z uporabo ali posedovanjem za osebno uporabo.

Med uporabniki, ki se prvič zdravijo zaradi uporabe heroina, je še naprej manj vbizgavanja – Čeprav se uporaba drog z vbizgavanjem v Evropi v zadnjem desetletju zmanjšuje, ostaja glavni vzrok težav, povezanih z drogami.

Za doseg ciljev trajnostnega razvoja v zvezi s HIV in HCV je treba okrepiti zdravljenje in preventivo – Okrepljen dostop do integriranih storitev testiranja in zdravljenja je pomemben del doseganja ciljev.

Smrti zaradi predoziranja opioidov in drugih drog kažejo na potrebo po razvoju storitev – Zelo tvegana uporaba snovi in hkratna uporaba več drog, sta še naprej ključna dejavnika, ki povzročata smrti zaradi drog v Evropi.

Predsednica upravnega odbora centra EMCDDA Laura d'Arrigo ugotavlja: „Ker se problematika drog v Evropi še naprej razvija, se mora Evropa nanjo tudi odzvati. Kriza zaradi COVIDA-19 je pokazala pomen znanstvenih, na dokazih temelječih in primerljivih informacij med državami. Današnje poročilo vsebuje pravočasno analizo, ki odločevalcem pomaga, da sledijo novim trendom in razvoju ter opredelijo področja, na katerih je potrebno hitro ukrepanje. Nova strategija EU na področju drog ne opredeljuje le poti naprej, temveč bo dodatno okrepila našo zmogljivost za usklajeno ukrepanje za zaščito zdravja, dobrega počutja in varnosti državljanov EU.“

Opombe

(¹) *Evropsko poročilo o drogah 2021* (24 jezikov) je na voljo na naslovu www.emcdda.europa.eu/edr2021. Nacionalni podatki, na katerih temelji poročilo, so na voljo v Statističnem biltenu za leto 2021 www.emcdda.europa.eu/data. V poročilu so opisane razmere na področju drog do konca leta 2020 na podlagi podatkov iz leta 2019 in po možnosti leta 2020.

(²) *Impact of COVID-19 on drug markets, use, healths and drug services in the community and zapori – Results from an EMCDDA trendspotter study*, April 2021. Na voljo v angleščini. www.emcdda.europa.eu/publications/ad-hoc-publication/impact-covid-19-drug-markets-use-harms-and-drug-services-community-and-prisons_en | www.emcdda.europa.eu/news/2021/emcdda-releases-third-trendspotter-study-on-covid-19-and-drugs_en

(³) *New benzodiazepines in Europe – a review*. Na voljo v angleščini. www.emcdda.europa.eu/publications/technical-reports/new-benzodiazepines-europe-review_en | www.emcdda.europa.eu/news/2021